

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **H. T. N.**, zastoupen Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Jugoslávská 2, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2019, č. j. OAM-460/ZA-ZA11-HA12-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2020, č. j. 16 Az 51/2019 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jako stěžovatel, proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“) a rozhodnuto o nákladech řízení. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného bylo o stěžovatelově žádosti o udělení mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) se stěžovateli neuděluje.

[2] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nejprve z obsahu správního spisu rekapituloval skutečnosti, jež stěžovatel ke své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, a sice že je svobodný, bezdětný a nebyl politicky aktivní. Do ČR přijel v roce 2016. Důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo přání pobývat zde (společně se svou matkou) i nadále. Při pohovoru stěžovatel upřesnil, že ve Vietnamu žil se svou rodinou. Poté, co se jeho matka rozhodla vycestovat do ČR, ji následoval. Chtěl zde získat lepší práci a vydělávat peníze. Získal zde pracovní vízum a pracoval jako kuchař. Následně však o pobytové oprávnění přišel a rozhodl se vzniklou situaci řešit podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Chtěl by zde zůstat s matkou, aby jí pomáhal a aby zde nebyla sama. Do Vietnamu se vrátit nechce.

[3] Následně městský soud k uplatněným žalobním bodům uvedl, že žalovaný se nedopustil porušení zásady materiální pravdy, neboť se dostatečně zabýval všemi tvrzeními, která stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl; žalovaný tedy postupoval v souladu s právními předpisy a judikaturou. Nepřisvědčil ani žalobní námitce poukazující na neurčitost výroku rozhodnutí

žalovaného, s tím, že v posuzovaném případě byl z žalobou napadeného rozhodnutí jednoznačně seznatelný jak předmět řízení, tak i způsob, jímž bylo o předmětu řízení rozhodnuto, i na základě jakých ustanovení právních předpisů se tak stalo. Ohledně stěžovatelem namítaných nedostatků opatřených podkladů rozhodnutí městský soud shledal, že žalovaný si pro posouzení aktuální politické a bezpečnostní situace ve Vietnamu obstaral podklady, jejichž výčet uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí a jež zcela odpovídají nejen požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu, ale i judikaturou vymezeným kvalitám (zde citoval městský soud z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81). Podklady rozhodnutí žalovaného tak městský soud vyhodnotil jako dostatečně aktuální. Výslech stěžovatelovy matky nebyl podle městského soudu nezbytný pro skutková zjištění, neboť bylo na stěžovateli, aby uvedl případné mimořádné okolnosti svých rodinných poměrů. Neshledal pochybení ani v tom, že nebyly zjišťovány okolnosti zániku stěžovatelova pobytového oprávnění, neboť jakékoliv selhání jeho právního zástupce není azylově relevantní, když udělení mezinárodní ochrany jakožto mimořádný projev dobrodiní státu vůči cizinci není prostředkem nápravy neúspěchu v řízení o pobytovém statusu cizince.

[4] Městský soud zdůraznil, že stěžovatel nezmínil naprosto žádnou skutečnost, která by byt jen naznačovala, že by ve vlasti mohl být jakkoli pronásledován či mít jiné potíže. Jediným azylovým důvodem, který označil, tak zůstalo jeho přání žít v ČR se svou matkou, což samo o sobě nemůže být důvodem azylově relevantním. Jestliže stěžovatel zamýšlel v ČR svůj pobyt legalizovat, měl postupovat podle k tomu příslušných právních předpisů, zejména dle zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců. Na tom nemůže nic změnit ani fakt stěžovatelem tvrzené nekompetentnosti jeho dřívějších zástupců, v jejímž důsledku měl o pobytové oprávnění přijít. Žalovaný se řádně zabýval případnými ekonomickými problémy stěžovatele a nedostatečným zázemím v zemi původu, avšak v souladu s informacemi plynoucími z opatřených podkladů neshledal, že by stěžovateli měly při návratu hrozit v tomto směru zásadní potíže. Stěžovatel by se samozřejmě mohl potýkat s ekonomickými problémy, to však není bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Ve Vietnamu žije zbytek jeho rodiny, a proto nelze důvodně tvrdit, že by v zemi neměl naprosto žádné zázemí. Městský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že rodinný důvod spočívající v přání stěžovatele zůstat v ČR s matkou není obsažen v zákonném výčtu důvodů pro udělení azylu.

[5] Ohledně možnosti udělení humanitárního azylu městský soud uvedl, že stěžovatel je dospělou, plně svéprávnou osobou a nemá žádné indispozice, které by jej omezovaly. Žalovaný přihlédl též i k jeho věku. Stěžovatelovo přání zůstat na území ČR se svou matkou nebylo žalovaným shledáno jako důvod zvláštního zřetele hodný, s čímž se městský soud ztotožnil. Nebylo ani zjištěno, že by pro stěžovatelovu matku byla přítomnost syna v ČR životně důležitá, jedinou vazbou je v tomto směru tedy vazba citová, která rovněž není důvodem zvláštního zřetele hodným, jenž by měl vést k udělení humanitárního azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V obecné rovině tedy namítá nezákonnost napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, dále namítá existenci vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spise nebo je s ním v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl městský soud rozhodnutí žalovaného zrušit. Konečně stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

pokračování

[7] Stěžovatel namítá, že se městský soud v napadeném rozsudku nedostatečně vypořádal s hlavní žalobní námitkou, tj. že žalovaný nedostatečně zjistil skutečný stav věci bez důvodných pochybností, a proto následně nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu. Již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil stěžovatel důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá, a je toho názoru, že žalovaný měl shledat důvody pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany, zejména pro přiznání azylu z humanitárních důvodů.

[8] Stěžovatel má v ČR veškeré zázemí a rovněž svou legálně pobývajícím matku, se kterou má velmi úzký vztah; s velmi velkou pravděpodobností by nebyl schopen sám sebe ve Vietnamu uživit. Městský soud měl k této výjimečné situaci přihlídnout a nedostatečně odůvodněné, a tedy nepřezkoumatelné, závěry žalovaného zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení. V dalším řízení by pak žalovaný skutečně důkladně posoudil, zda jsou v případě stěžovatele naplněny důvody, které lze považovat za podřaditelné pod neurčitý právní pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“. Jestliže tak městský soud neučinil, zatížil tak dle stěžovatelova názoru napadený rozsudek vadou nezákonnosti.

[9] Ohledně přijatelnosti kasační stížnosti (§ 104a odst. 1 s. ř. s.) stěžovatel uvedl, že tuto považuje za danou; přesah významu kasační stížnosti nad jeho vlastními zájmy spatřuje zejména v otázce právního posouzení hrozby nuceného vycestování do domovské země vzhledem ke svému stále nízkému věku a vzhledem k blízkému vztahu se svou matkou, která žije na území ČR.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se s kasačními námitkami neztotožňuje. Odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku, odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu. Co se týče nepříznivé ekonomické situace ve Vietnamu, žalovaný uvádí, že tuto skutečnost nelze považovat za azylově relevantní, jelikož tamní nižší životní úroveň dopadá na všechny obyvatele bez rozdílu (v tom odkazuje žalovaný na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 Azs 116/2004 – 63). K tvrzení stěžovatele, že v ČR žije jeho matka, se kterou má blízký vztah, žalovaný uvádí, že důvody, pro které je možné některou z forem mezinárodní ochrany udělit, jsou zákonem přesně vymezené a vztahují se k zemi původu, přičemž sociální vazby žadatele o mezinárodní ochranu na území ČR mezi ně nepatří. Dále poznamenal, že humanitární azyl je výjimečným institutem, který lze udělit v případě, že žadatel o mezinárodní ochranu nesplňuje podmínky pro udělení azylu, avšak by bylo nehumánní mu azyl neudělit; jedná se například o osoby s těžkým zdravotním postižením či omezením, nebo o takové osoby, které pocházejí ze země, jež byla zasažena přírodní nebo člověkem způsobenou katastrofou. Žalovaný se stěžovatelovou situací důkladně zabýval, avšak neshledal, že by bylo nehumánní mu azyl neudělit. Považuje proto kasační stížnost za nepřijatelnou, resp. za nedůvodnou.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti kasační stížnosti dle § 106 téhož zákona.

[12] Před přistoupením k meritu věci, tj. posouzení důvodnosti kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud musel nejprve zabývat otázkou její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna v tomto usnesení citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení rovněž uvedl, že v zájmu stěžovatele je v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnění podmínek přípustnosti kasační stížnosti, nýbrž také uvést, v čem stěžovatel spatřuje - v mezích kritérií přijatelnosti - v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

[15] V tomtéž usnesení poskytl Nejvyšší správní soud typový výčet situací, kdy bude podmínka podstatného přesahu významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatele zpravidla splněna. *„O přijatelnou kasační stížnost se může zpravidla, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, což znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namísto změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu sbledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se pak v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při vykladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazně intenzivní, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“*

[16] Stěžovatel argumentoval k otázce přijatelnosti jeho kasační stížnosti jen nanejvýš stroze, jak plyne z odst. [9] tohoto usnesení.

[17] Pokud jde o otázku možných ekonomických obtíží stěžovatele v případě možného návratu do země původu, odkazuje Nejvyšší správní soud na svůj rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, v němž uvedl, že „[o]btíže žadatele o azyl stran obžívky či možnosti seberealizace nelze bez přistoupení dalších okolností bodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“ V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[s]mysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výtyky ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných,

pokračování

u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ V nyní posuzované věci má Nejvyšší správní soud za zcela zjevné, že stěžovatelův věk (v době podání žádosti bezmála 26 let) v žádném případě nepředstavuje výjimečnou okolnost. Pokud jde o relevanci jeho rodinné vazby s matkou na území ČR, ani tato nepředstavuje důvod zvláštního zřetele hodný; Nejvyšší správní soud se již ve svém rozsudku ze dne 17. 9. 2003, č. j. 4 Azs 6/2003 – 55, vyjádřil, že dokonce ani manželství s občanem České republiky nemůže být samo o sobě důvodem pro udělení humanitárního azylu. V posledně uvedené typové situaci jde přitom o rodinnou vazbu přinejmenším srovnatelně intenzivní.

[18] Nejvyšší správní soud rovněž ustáleně judikuje, že tvrzené nedostatky ve zjištění a posouzení individuálního skutkového stavu věci samy o sobě nemohou být vadou, která by byla způsobilá být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Městský soud se ostatně v nyní posuzované věci při přezkoumávání skutkového stavu nedopustil pochybení, která by svojí povahou stála proti základním zásadám přezkumného soudního řízení, a napadený rozsudek ani nevykazuje žádné extrémně závažné nedostatky, které ponechat bez povšimnutí by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces.

[19] Nejvyšší správní soud shrnuje, že napadený rozsudek není stížen vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, městský soud se nedopustil ani žádného judikaturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva. Řádně přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jeho úvahy jsou přitom jasné a srozumitelné. K žádnému porušení práva na spravedlivý proces, natož pak porušení extrémnímu, v projednávané věci nedošlo, protože podmínky přijatelnosti kasační stížnosti nejsou splněny.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na skutečnost, že stěžovatel nepředestřel žádnou otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury, přičemž takovou otázku nenalezl soud ani *ex offio* z obsahu spisu, ani z popisu skutečností samotným stěžovatelem, nemohl Nejvyšší správní soud dospět k jinému závěru, než že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 větou první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu